

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra DIDERICH MENSCHENSKRÆK

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komедier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komедier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 267. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb05val-shoot-idm140203107521120/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komедier

Diderich Menschen-Skræk

Indledning

Komedien blev vistnok opført allerede i 1724, den ældste bevarede Plakat er fra 1726; den blev trykt 1731. – I Holbergs første Levnedsbrev omtales Komedien kun med Titel; Stykket kaldes der *Machinationes Henrici*, dvs. Henrichs listige Intriger; denne Titel er dannet over Molières *Les Fourberies de Scapin*, Scapins Skalkestykker. Hermed har Holberg angivet, at han anser Henrik for Stykkets drivende Kraft.

Da Holberg i 1725 udsendte det første Bind af Komedierne med en Fortale, som findes i nærværende Udgaves Bind VII, var han stærkest optaget af at understrege sine egne Komediers Egenart og deres Fortrinsret paa det danske Teater. Derfor hævder han, at Skuepladsen i alle Komedier bør forestille hjemlige Lokalteter, »at Tilskuerne kunde slippe for at fingere sig andre Lande i Hovedet, og ligesom bilde sig ind, at saa snart de have faact deres Passer-Seddel, de i et Øjeblik med det heele Comœdie-Huus bleve forflyttede til Rom, Grækenland, Spanien eller Frankrig«. I Slutningen af denne Fortale opregnes 15 afsluttede Komedier, men Diderich Menschen-Skræk er ikke deriblandt. Holberg havde altsaa endnu ikke skrevet denne Komedie, hvis Skueplads er Venezia. Medens Jacob von Tyboe var en Jyde i København og Komedien om ham og Magister Stygotius fuld af københavnsk Lokalkolorit, saa skal »Diderich Menschen-Skræk« gøre Indtryk ved sine fremmedartede Forhold. Holberg har benyttet to Komedier af Plautus, *Pseudolus*, og *Curculio*, og ført Handlingen op i nyere europæisk Krigshistorie, hvor Venezia spillede en